

LIETUVOS
NOTARŲ RŪMAI

LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ NARIŲ SUSIRINKIMO
NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NOTARŲ GARBĖS (ETIKOS)
KODEKSO PATVIRTINIMO

2015 m. balandžio 11 d. Nr. 6

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos notarų rūmų statuto 13 straipsnio 9 punktu, Lietuvos notarų rūmų narių susirinkimas
n u t a r i a patvirtinti Lietuvos notarų rūmų narių susirinkimo 2000 m. kovo 25 d. priimto Lietuvos Respublikos notarų garbės (etikos) kodekso naują redakciją (pridedama).

Susirinkimo pirmininkas,
Lietuvos notarų rūmų prezidentas

MARIUS STRAČKAITIS

PATVIRTINTA

Lietuvos notarų rūmų susirinkimo
2015 m. balandžio 11 d. nutarimu Nr. 6
(pakeista Lietuvos notarų rūmų
susirinkimo 2021 m. liepos 3 d. nutarimu
Nr. 8).

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NOTARŲ ETIKOS KODEKSAS

Šiame Notarų etikos kodekse (toliau – kodeksas) apibrėžti svarbiausi notarų profesinės etikos principai. Šio kodekso tikslas – padėti notarui sąžiningai ir nepriekaištingai, laikantis profesinės etikos principų, vykdyti notaro profesines pareigas ir tinkamai organizuoti notaro biuro darbą. Kiekvienas notaras profesinės etikos principus privalo išmanyti *ex officio* ir turi jų laikytis, vadovaudamasis notaro profesijos tikslais, uždaviniais ir specifika, įsipareigojimais valstybei, visuomenei bei notaro priesaika.

I SKYRIUS
BENDRIEJI NOTARO PROFESINĖS ETIKOS PRINCIPAI

1 straipsnis. Teisėtumas ir teisingumas

1. Notaras, vykdydamas savo profesines pareigas, vadovaujasi teisės aktais, bendraisiais ir kitais teisės bei notarų veiklos principais.

2. Notaras teisinės paslaugas teikia kompetentingai, yra teisingas, sąžiningas ir etiškas.

3. Notaras, teikdamas teisinės paslaugas, prisideda prie viešojo intereso užtikrinimo, visuomenės bendrojo gėrio ir teisinės valstybės kūrimo.

2 straipsnis. Nepriklausomumas ir objektyvumas

1. Notaras, vykdydamas savo profesines pareigas, yra nepriklausomas ir objektyvus.

2. Notaras neleidžia, kad jo šeiminiai, visuomeniniai ir kitokie santykiai, taip pat notarinio veiksmo šalys tiesiogiai ar netiesiogiai darytų įtaką jo notarinei veiklai ir sprendimams ar pažeistų teisėtus kitų asmenų interesus.

3. Notaras yra nešališkas ir patikimas visų notarinio veiksmo šalių atžvilgiu.

4. Notaras yra absoliutus notarinio veiksmo šalių teisinio saugumo garantas. Jis saugo ir gina ne vienos, o abiejų notarinio veiksmo šalių teisės aktams neprieštaraujančius interesus ir niekas, išskyrus teisės aktus, negali paveikti jo sprendimų.

3 straipsnis. Notarinių veiksmų slaptumas

1. Notaras užtikrina notarinių veiksmų slaptumą ir saugo notarinius dokumentus bei jam pateiktą informaciją.

2. Notaras užtikrina, kad notarinių veiksmų slaptumo taisyklių laikytųsi visi notaro biuro darbuotojai.

3. Notaras sudaro tokias sąlygas notaro biure, kad neturintys teisinio pagrindo ir / ar neįgalieji asmenys neprieitų prie notarinių dokumentų ir nesužinotų informacijos, susijusios su notaro profesine veikla.

4 straipsnis. Patikimumas, garbė ir orumas

1. Notaro veikla neturi kelti abejonių nei notarinio veiksmo šalims, nei visuomenei, nei valstybei.

2. Notaras išlaiko jo pareigoms deramą orumą bei savo pavyzdžiu skatina savo šeimos narius ir aplinkinius laikytis tų pačių normų.

3. Notaras vadovaujasi principu, kad garbės negalima atimti, ją galima tik prarasti. Notaras, sulaužęs priesaiką, atsistatydina.

5 straipsnis. Asmens duomenų apsauga

1. Notaras asmens duomenis tvarko tik atlikdamas notaro funkcijas.

2. Notaras asmens duomenis tvarko tiksliai, sąžiningai ir teisėtai, laikydamasis asmens duomenų tvarkymo, konfidencialumo ir saugumo reikalavimų bei nepažeisdamas notarų veiklos principų.

3. Notaras užtikrina, kad notaro biuro darbuotojai saugotų bet kokią su asmens duomenimis susijusią informaciją, su kuria jie susipažino vykdydami savo pareigas, bei jokia forma šios informacijos neviešintų ir neplatintų, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

6 straipsnis. Profesinė kompetencija

Notaras nuolat tobulinasi ir kelia savo profesinę kvalifikaciją, dalyvauja mokymuose ir atnaujiną savo profesines žinias bei įgūdžius.

7 straipsnis. Reklamos draudimas ir sąžininga konkurencija

1. Notaras gerbia klientų teisę laisvai pasirinkti notarą ir nereklamuoja savo profesinės veiklos.

2. Notaras laikosi sąžiningos konkurencijos principų.

3. Nesąžininga konkurencija gali pasireikšti:

1) išankstiniais susitarimais su fiziniais ir juridiniais asmenimis, kurie profesionaliai arba kuria nors kita forma atsiunčia pas notarą klientų, pažeisdami laisvo pasirinkimo principą;

2) klientų viliojimu žemesniais nei teisės aktuose nustatytais notarų atlyginimo dydžiais ir dovanomis;

3) aktyvia notaro pozicija, stengiantis nušalinti kolegą, kuriam jau pavesta atlikti notarinį veiksma;

4) atliekant notarinius veiksmus ne savo biure, pažeidžiant teisės aktų nustatytas notarinių veiksmų atlikimo taisykles;

5) klientų siuntimu pas kitus notarus dėl tokių notarinių veiksmų, kur reikia didesnių pastangų už mažą atlyginimą, o pačiam atliekant išskirtinai tuos notarinius veiksmus, už kuriuos gaunamas didelis atlyginimas.

II SKYRIUS NOTARO IR KLIENTŲ SANTYKIAI

8 straipsnis. Notarinio veiksmo šalių interesų apsauga

1. Notaras notarinius veiksmus atlieka asmenų prašymu, užtikrindamas visų notarinio veiksmo šalių interesų apsaugą.

2. Notaras visada korektiškas kliento atžvilgiu ir nešališkas jo patarėjas. Jis turi lygias pareigas visoms notarinio veiksmo šalims ir negali teikti pirmenybės nė vienai iš jų.

3. Notaras turi siekti ne tik teisinės, bet ir socialinės taikos. Jeigu dėl notarinio veiksmo tarp šalių kyla ginčas, notaras visada turi siekti jas sutaisyti ir negali atstovauti tik vienos iš notarinio veiksmo šalių interesams.

4. Notaras vengia bet kokios į jį besikreipiančių asmenų diskriminacijos.

9 straipsnis. Konsultavimas ir notarinių veiksmų prasmės bei pasekmių išaiškinimas

1. Notaras yra atidus ir tikslus, spręsdamas jam pateiktus klausimus.

2. Notaras suteikia notarinio veiksmo šalims teisinę konsultaciją ir išaiškina atliekamo notarinio veiksmo prasmę ir pasekmes.

3. Notaras, vykdydamas konsultavimo pareigą, išsiaiškina notarinio veiksmo šalių interesus, kurie yra reikšmingi, siekiant suderinti skirtingas šalių pozicijas ir pasiekti kompromisą, nustatyti tikrąją notarinio veiksmo šalių valią *de facto* ir garantuoti interesų pusiausvyrą.

4. Notaras atkreipia silpnesniosios notarinio veiksmo šalies dėmesį į notarinio veiksmo keliamą riziką ir nurodo galimus interesų prieštaravimus.

5. Esant ginčui tarp notarinio veiksmo šalių, notaras informuoja jas apie galimą alternatyvų ginčų sprendimo būdą (mediaciją), jo sąlygas ir naudą.

10 straipsnis. Teikiamų paslaugų kokybė ir operatyvumas

1. Notaras užtikrina, kad notaro biure būtų naudojamos šiuolaikinės informacinių technologijų priemonės, o notaro biuro veikla organizuojama taip, kad būtų kuo patogiau klientui.

2. Notaras asmeniškai, per protingą, bet ne ilgesnį, nei įstatymo nustatytą laiko terminą ir geriausiu galimu būdu atlieka jam įstatymo nustatytas funkcijas.

3. Notaras kiekvienam notariniam veiksmui ir notarinio veiksmo šalims skiria pakankamai dėmesio.

4. Notaras konfliktines situacijas sprendžia mandagiai ir santūriai.

11 straipsnis. Notaro atlyginimas

1. Notaras, imdamas atlyginimą už notarinių veiksmų atlikimą, griežtai laikosi teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir suteikia notarinio veiksmo šalims visą būtiną informaciją, susijusią su notaro atlyginimo dydžiu, nesudarydamas pagrindo tikėtis galimų nuolaidų.

2. Notaras sąžiningai ir laiku deklaruoja valstybei pajamas ir moka nustatytus mokesčius.

12 straipsnis. Interesų konflikto vengimas

1. Notaras vengia konflikto tarp asmeninių interesų ir profesinių pareigų atlikimo.

2. Notaras griežtai atskiria savo profesinę veiklą nuo privataus gyvenimo.

13 straipsnis. Atsisakymas atlikti notarinį veiksma

1. Asmenų prašymu notaras atlieka visus teisės aktams neprieštaraujančius notarinius veiksmus. Atidėti notarinio veiksmo atlikimą ar atsisakyti jį atlikti notaras gali tik vadovaudamasis teisės aktais.

2. Notaras, priėmęs sprendimą atidėti notarinio veiksmo atlikimą ar atsisakyti jį atlikti, vengia ginčų su asmenimis ir tinkamai paaiškina jiems notarinio veiksmo atlikimo atidėjimo ar atsisakymo priežastis. Atsisakius atlikti notarinį veiksma, nurodo atsisakymo motyvus ir teisinį pagrindą, taip pat atsisakymo apskundimo tvarką. Notariato įstatymo nustatytais atvejais notaras turi pateikti atsisakymą atlikti notarinį veiksma raštu.

III SKYRIUS

NOTARŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

14 straipsnis. Notarų profesinė reputacija ir prestižas

1. Atsižvelgdamas į notaro misiją tarnauti žmonėms ir notaro vaidmenį, užtikrinant viešąjį interesą, notaras saugo notaro profesijos reputaciją ir autoritetą.

2. Notaras vengia veiklos, kuri diskredituotų notaro profesiją.

3. Notaras naudojami savo, kaip notaro, vardu tinkamai ir tik atlikdamas savo profesines pareigas, susilaiko nuo savo vardo naudojimo neprideramais ir savanaudiškais tikslais.

15 straipsnis. Visavertė narystė Lietuvos notarų rūmuose

1. Notaras savo elgesiu ir darbu stiprina Lietuvos notarų rūmų ir savo biuro autoritetą.

2. Notaras aktyviai dalyvauja Lietuvos notarų rūmų veikloje, laikosi Lietuvos notarų rūmų statuto ir vadovaujasi Lietuvos notarų rūmų nutarimais bei nurodymais.

3. Notaras sąžiningai atlieka savo pareigas Lietuvos notarų rūmų organuose ir komisijose. Notaras, kuriam Lietuvos notarų rūmų narių susirinkimas, prezidiumas ar komisija pavedė atlikti tam tikrą funkciją ar užduotį, privalo ją atlikti, panaudodamas visas savo žinias, sugebėjimus bei patirtį.

4. Notaras teikia Lietuvos notarų rūmams informaciją apie notarinę praktiką ir dalyvauja rengiant leidinius.

5. Notaras sąžiningai, nustatyta tvarka moka nario mokestį, draudimo įmokas bei kitus tikslinius įnašus Lietuvos notarų rūmams.

16 straipsnis. Notarų profesinis solidarumas

1. Santykiuose su kolegomis notaras yra lojalus, draugiškas, paslaugus ir pasirengęs bendradarbiauti. Notaras nuolat dalinasi žiniomis su mažesnę darbo patirtį turinčiais kolegomis.

2. Notaras laikosi profesinio solidarumo principo. Neleistina viešoje aplinkoje apie kolegas notarus atsiliepti neigiamai.

3. Notaras yra solidarus, gindamas savo kolegas notarus nuo nepagrįstos kritikos. Notaras, pastebėjęs, kad kolega notaras padarė klaidą, turi atkreipti į tai suklydusio notaro dėmesį ir, jei reikia ir įmanoma, padėti tą klaidą ištaisyti.

4. Notaras, sudarydamas bendros veiklos sutartį su kitu notaru, neblogina savo partnerio – kito notaro ekonominės padėties.

5. Notaras gerbia savo kolegų notarų atminimą.

17 straipsnis. Bendravimas su darbuotojais

Notaras pagarbiai elgiasi su jam pavaldžiais darbuotojais. Neatidėliotinais ir būtiniais atvejais pastabos klientų akivaizdoje jiems gali būti daromos tik korektiška forma.

18 straipsnis. Kandidatų į notarus (asesorių) mokymas

1. Notaras dalinasi savo žiniomis, įgūdžiais ir patirtimi su būsimais kolegomis notarais.

2. Notaras – kandidato į notarus (asesoriaus) praktikos vadovas – yra pozityvus ir palankus. Jis užtikrina, kad kandidatas į notarus (asesorius) atliktų tokius veiksmus, kurie atitiktų jo praktikos tikslą.

19 straipsnis. Konfliktų sprendimas

Konfliktai tarp kolegų notarų sprendžiami bendru sutarimu. Jeigu susitarimo neįmanoma pasiekti, apie tokį ginčą pranešama Lietuvos notarų rūmų prezidiumui, kuris padeda išspręsti kilusį nesutarimą.

IV SKYRIUS NOTARO IR VALSTYBĖS SANTYKIAI

20 straipsnis. Teisės aktų laikymasis ir bendradarbiavimas

1. Notaras, vykdydamas valstybės jam suteiktus įgaliojimus, kaip valstybės patikėtinis, prisideda prie teisinės valstybės kūrimo.

2. Notaras visada lojalus valstybės atžvilgiu. Jo lojalumas pasireiškia:

1) nešališkumu ir objektyviu teisės aktų taikymu, atsižvelgiant į notarinio veiksmo šalių valią ir garantuojant, kad nebus pažeisti valstybės interesai;

2) pasiaukojamu notaro funkcijų vykdymu, nepamirštant, kad notarinių veiksmų atlikimas – ne tik teisė, bet ir pareiga.

3. Notaras laikosi teisės aktų reikalavimų ir yra pasirengęs bendradarbiauti su valstybės institucijomis, siekiant užtikrinti teisinį saugumą.

4. Siekdamas užtikrinti viešąjį interesą, notaras, nepažeisdamas profesinės paslapties principo, turi informuoti kompetentingas valstybės institucijas apie profesinių pareigų vykdymo metu nustatytus galimus teisės pažeidimus.

5. Notaras kruopščiai saugo jam valstybės suteiktą įgaliojimų simbolį – herbinį antspaudą. Jį praradęs notaras tuoj pat praneša Teisingumo ministerijai ir Lietuvos notarų rūmų prezidiumui.

V SKYRIUS NOTARO BENDRAVIMAS SU VISUOMENE IR ŽINIASKLAIDA

21 straipsnis. Atviras bendravimas ir dialogas

1. Notaras, nepažeisdamas profesinės paslapties principo, su visuomene ir žiniasklaida bendrauja pozityviai ir atvirai.

2. Notaras viešai nekritikuoja savo kolegų notarų, vengia vertinti valstybės ir jos pareigūnų, teismo ir kitų institucijų veiksmus, neiškelia savęs virš kitų.

VI SKYRIUS SU NOTARO PROFESINE VEIKLA NESUSIJĘ SANTYKIAI

22 straipsnis. Dalyvavimas visuomeniniame gyvenime

1. Notaras, laikydamasis geros moralės principų, aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime.

2. Notaro dalyvavimas visuomeniniame gyvenime neturi pažeisti jo orumo ir sukelti interesų konflikto.

3. Notaras, vykdydamas profesines pareigas, turi atsiriboti nuo politinės veiklos, nereikšti savo politinių įsitikinimų ir neužsiimti politine agitacija.

4. Notaras privačiame gyvenime vengia bendrauti su abejotinos reputacijos asmenimis.

23 straipsnis. Dalyvavimas versle

Notaras negali būti pelno siekiančių juridinių asmenų valdymo organų nariu.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1. Šio kodekso reikalavimai taikomi notarų atstovams ir kandidatams į notarus (asesoriams).

2. Kai notaro veiksmai ar poelgiai nesiderina su Notariato įstatymo, šio kodekso ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių notaro profesinę veiklą, reikalavimais ir jie šiame kodekse nėra aptarti, notaras privalo laikytis tradicijų ir papročių, kurių turinys atitinka bendruosius etikos ir geros moralės principus.
